

Par darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2023.gadā

Darba tirgū nogaidoša stabilitāte

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes Darbaspēka apsekojuma datiem, 2023. gada 4. ceturksnī nodarbināto skaits samazinājās par 1,4% jeb 12,9 tūkstošiem, salīdzinot ar 2022. gada 4. ceturksni, savukārt vidēji 2023. gadā bija samazinājums par 0,2% jeb aptuveni 2 tūkstoši nodarbināto, salīdzinot ar 2022. gadu.

Nodarbināto skaita samazinājumu lielā mērā ir ietekmējusi gan ekonomikas izaugsmes tempu palēnināšanās, gan arī darba tirgus piedāvājuma puses faktori – iedzīvotāju skaita samazinājums darbaspējas vecumā, kā arī kopējā darbaspēka piedāvājuma kritums.

Kopumā 2023. gada 4. ceturksnī bija nodarbināti 877,7 tūkstoši iedzīvotāji jeb 64% no visiem iedzīvotājiem vecumā no 15-74 gadiem, savukārt vidēji 2023. gadā nodarbināto skaits bija 884,2 tūkstošiem, bet nodarbinātības līmenis – 64,2%, kas ir par 0,3 procentpunktiem augstāks rādītājs nekā 2022. gadā.

Jāatzīmē, ka nodarbinātības līmenis Latvijā joprojām saglabājās zemāks nekā kaimiņos - par 3,1 procentpunktiem zemāks nekā Igaunijā (2023. gada 4. ceturksnī - 69,1%), bet par 1,7 procentpunktiem zemāks nekā Lietuvā (2023. gada 4. ceturksnī - 65,7%).

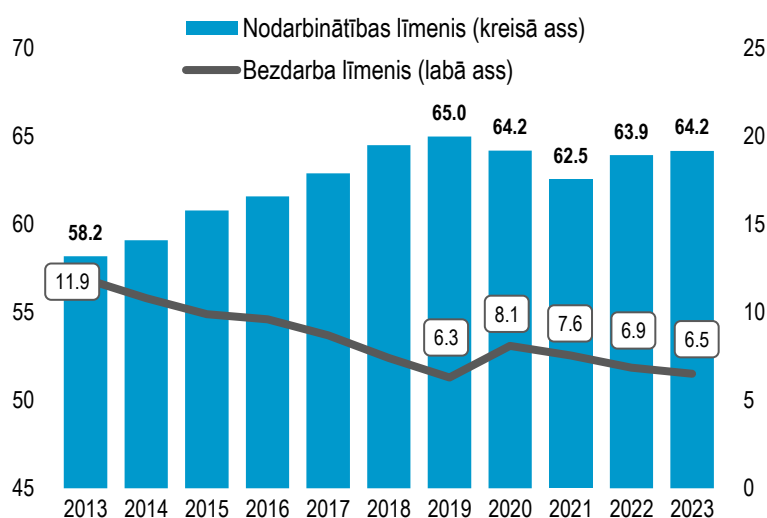
Nemot vērā gan ekonomikas izaugsmes palēnināšanos, gan arī darbaspēka pieprasījuma samazināšanos, kopumā arī bezdarba lejupslidošā tendence ir apstājusies - 2023. gada pēdējā ceturksnī, salīdzinot ar 2022. gada atbilstošo periodu, bezdarba līmenis palielinājās par 0,2 procentpunktiem (līdz 6,8%). Kopumā 2023. gada 4. ceturksnī darba meklējumos bija 64,2 tūkstoši iedzīvotāji vecumā no 15-74 gadiem, kas ir par 1,1% (0,7 tūkstošiem) vairāk kā 2022. gada 4. ceturksnī. Vienlaikus vidēji 2023.gadā bezdarbs joprojām turpināja samazināties un veidoja 6,5%, kas ir par 0,3 procentpunktiem mazāk nekā 2022. gadā.

Neraugoties uz darba tirgus aktivitāšu samazināšanos, joprojām turpina pieaugt iedzīvotāju līdzdalība darba tirgū. Iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes līmenis 2023. gada 4. ceturksnī palielinājās līdz 68,9%, kas bija par 0,4 procentpunktu augstāks rādītājs nekā attiecīgi 2022. gada 4. ceturksnī (68,5%). 2023. gada 4. ceturksnī ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits vecumā no 15-74 gadiem veidoja 941,9 tūkstošus, kas ir par 12,2 tūkstošiem mazāk nekā 2022. gada 4. ceturksnī.

Jāatzīmē, ka līdz ar Ukrainas kara bēgļu ienākošās plūsmas samazināšanos, arī šis plūsmas pozitīvais efekts uz darbaspēka piedāvājuma dinamiku pakāpeniski izsīkst. Tāpat jāņem vērā, ka daļa kara bēgļu atgriežas mājās, tādējādi demogrāfisko faktoru negatīvā ietekme uz darbaspēka piedāvājuma dinamiku turpmākajos gados atkal varētu kļūt izteiktāka. Kopumā iedzīvotāju skaits vecumā no 15-74 gadiem 2023. gadā samazinājās par 8,3 tūkstošiem, salīdzinot ar 2022. gadu.

Nodarbinātība un bezdarbs

(procentos)

Ņemot vērā joprojām augsto nenoteiktību ārējos tirgos, kā arī saspringto ģeopolitisko situāciju, sagaidāms, ka darba tirgus aktivitāte arī 2024. gadā kopumā saglabāsies nogaidoša. Neliels aktivitāšu pieaugums darba tirgū varētu būt vērojams līdz ar pavasara/vasara sezonas atnākšanu, palielinoties sezonālam darbaspēka pieprasījumam, tomēr būtisks jaunu darbavietu un nodarbinātības palielinājums kopumā 2024. gadā nav sagaidāms. Vienlaikus 2024. gadā situāciju darba tirgū ar vien vairāk turpinās ietekmēt piedāvājuma puses faktori, ņemot vērā negatīvo demogrāfijas fonu, kā arī kopējā darbaspēka piedāvājuma samazinājumu, tādējādi saglabājot bezdarbu zemā līmenī. **Kopumā bezdarba līmenis 2024. gadā varētu samazināties līdz vidēji 6,4%, savukārt nodarbināto skaits saglabāties tuvu 2023. gada līmenim.**